

KOMUNIKÁCIA = MANIPULÁCIA

Pre mnohých je NLP (neuro-lingvistické programovanie) manipulatívne. Predtým, než si manipulatívnosť NLP potvrdíme alebo vyvrátíme, tak sa pozrime, ako funguje komunikácia ako taká.

V klasickej teórii komunikácie platí, že nedokážeme nekomunikovať. Aj keď nič nehovoríme, tak vždy komunikujeme. Väčšina ľudí však mylne chápe komunikáciu tak, že sa pritom vždy niečo hovorí.

KOMUNIKÁCIA BEZ SLOV

Dlhoročným manželom stačí často jediný, kratučký, špeciálny pohľad. Áno, TEN pohľad – a toho druhého to dokáže vytočiť tak, že môže vyletieť z kože. Na to netreba vydať ani hlások.

Predstavte si, že ste svedkami, ako sa dve osoby pokúšajú dostať do akéhosi auta pod vašim oknom. Je vám zrejmé, že nemajú kľúč. Inak by im to netrvalo tak dlho a neboli by takí prikrčení a „nenápadní“. Vy

stojíte v okne a jeden z nich vás zrazu spozoruje. Obaja sa na seba pozeráte. Možno si to ani jeden z vás práve neuvedomuje, ale v tom momente začala medzi vami prebiehať komunikácia. Obidvaja ste začali podvedome hodnotiť, čo to práve asi znamená.

Vy si hovoríte: „Vidí ma. Čo mám teraz urobiť? Mám niečo naňho zakričať? A čo sa stane potom? Alebo sa mám tváriť, že ho nevidím?“
On si hovorí: „Vidí ma. Čo mám teraz urobiť? Mám naňho niečo zakričať? A čo potom? Mám sa tváriť, že ho nevidím?“

Vy v okne signalizujete (inak povedané **hovoríte**) tomu druhému: „Vidím ňu.“

No a tá druhá osoba vám „hovorí“ svojím spôsobom to isté.

NLP JE O KOMUNIKÁCIÍ, A TEDA O OVPLYVNŔOVANÍ

Pýtali ste sa už niekedy sami seba, aký účel má vôbec komunikácia? Prečo vlastne komunikujeme? Komunikujeme preto, aby sme dostali spätnú väzbu, t. j. nejakú reakciu. A to nejde bez ovplyvňovania. Neovplyvňuje nás snád' suseda, ktorá nám do detailu popisuje, ako auto zrazilo jej mačku? Keď nám popisuje všetky nechutné detaily: zvuk auta, zvuk nárazu, zvuk a vzhľad mačky potom... Komunikácia s rôznymi ľuďmi vo vás zanecháva rôzne vnemy a pocity. Po rozhovore s jedným ste nadšený, s niekým iným nahnevaný, s ďalším zas máte akýsi divný pocit.

PREČO NÁS KOMUNIKÁCIA VŽDY MANIPULUJE

Aby sme dokázali pochopiť význam toho, čo počujeme, musíme si to predstaviť. A aj keď danú informáciu nepoznáme z vlastnej skúsenosti, predsa si po vete: „*Predstav si budík v chladničke,*“ vyvoláme príslušný obraz. Aj keď ste budík v chladničke ešte nikdy nevideli, viete si ho úplne presne predstaviť. Je zaujímavé, že každý si vytvorí „tú svoju“ predstavu budíka v chladničke. U niekoho ten budík stojí, u niekoho leží, niekto ho má skôr na vrchu chladničky, niekto v priehradke so zeleninou, má rôzne farby, u niekoho dokonca zvoní...

Mimochodom, predstavili ste si budík s ručičkami, alebo digitálny budík?*

*Na seminároch mi veľa účastníkov hovorí, že oni si nevedia predstaviť žiadne obrazy. Práve takýmito „chytákmi“ z našej strany sami seba rýchlo presvedčia, že sú majstrami vo vytváraní mentálnych obrazov. Dokonca aj takých, ktoré ešte nikdy nevideli. Takže sme ich týmto trikom tak trochu zmanipulovali. (Ak ste už pred čítaním tohto článku budík v chladničke videli, napíšte mi na peter@nlp-akademia.sk. Určite sa musíme stretnúť.)

To isté platí aj pri zákazoch. No čo sa vám vybaví, keď vám niekto zakáže predstaviť si „*Fialovú zebra v korčuľach ako hrá hokej?*“

AKÚ CHCETE VYVOLAŤ REAKCIU

Asi poznáte nasledovné zákazy a možno ste ich už sami použili:

- Nelez na ten strom, spadneš!*
- Nechoď von bez čiapky – je zima, prechladneš!**

***(tzv. hypnotický povel/enbedded command – viac sa dozviete v Novinkách o NLP na www.nlp-akademia.sk)*

- Neprejedaj sa!
- Nesmieš ma podvádzať!
- Upozorňujeme žiakov, aby neolizovali zamrznuté zábradlie!

Posledný príklad dokonale vystihuje film *Obecná škola*, keď cez školský rozhlas vyhlásili podobnú vetu. Známe „esá“ potom hneď cez ďalšiu prestávku našli s primrznutými jazykmi na zábradlí.

Príklad zo života

V jednej zo slovenských škôl nedávno hlásili v školskom rozhlase: „Upozorňujeme žiakov, aby neolizovali zamrznuté kľučky na vchodových dverách.“ Čo myslíte, kde viseli najbližšiu prestávku prvé „obete“?

Všetko povedané automaticky núti poslucháča, aby informáciu spracoval. A to dokáže len tak, že si to predstaví buď na základe vlastnej skúsenosti, alebo si to vyfantazíruje (podobne ako: „Nepredstavuj si zebra v korčuľach, ako hrá hokej.“).

MOZOG NÁS VEDIE TAM, ČÍM SA ZAOBERÁ

Takže ak napríklad rodič svojmu dieťaťu povie: „Nelez na strom, spadneš,“ musí mozog dieťaťa (tak ako všetky iné vety) aj túto vetu spracovať. Spracuje ju tak, že si predstaví strom, seba, ako tam lezie a spadne. Takže dobre mieneným zákazom rodič svoje dieťa na podvedomej úrovni núti (programuje) robiť práve to, čo nechce, aby robilo.

PRETO VETY FORMULUJTE TAK, ABY BOL JASNÝ CIEĽOVÝ STAV

Predošlé príklady sú takto sformulované lepšie:

- Drž sa pevne konárov!

- Obleč si čiapku, bude ti príjemne teplo.
- Jedz pomaly, včas postrehneš, že si sýty a zješ menej.
- Mysli na mňa, keď budem preč.
- Kto postaví najveselšieho snehuliaka? (Tu sme odvedli pozornosť zo zábradlia inam – na stavenie snehuliakov.)

NLP JE TAKISTO AKO KOMUNIKÁCIA MANIPULATÍVNE

Nedokážeme nekomunikovať, a teda nedokážeme nemanipulovať. Inými slovami: Vždy komunikujeme – rovná sa – vždy manipulujeme. Či sa to už niekomu páči, alebo nie.

PRE ISTOTU: JE NLP NEBEZPEČNÉ?

Mnoho ľudí sa ma pýta, či NLP nie je nebezpečné. Keď vieme niekoho **na-programovať** na úspech či šťastie, je možné ho zmanipulovať na neúspech, nešťastie? Presne tak isto sa môžeme spýtať: „*Je komunikácia nebezpečná?*“ NLP je vo svojej podstate neutrálne.

Páči sa mi prirôvanie s ostrým nožom. Nôž vám môže pomôcť:

- pri každodenných činnostiach
- odkrojíte s ním chlieb
- nakrájate s ním zeleninu
- umelec vyreže z dreva umelecké dielo alebo hračku
- a pod.

V rukách dieťaťa, ktoré ešte nevie s nožom narábať, alebo v rukách rozúreného človeka je nôž nebezpečnou hračkou. Môže ublížiť sebe, alebo iným. Pritom nôž sám o sebe je neutrálny. Tak ako NLP. Vždy záleží, s akým cieľom chcete vaše schopnosti použiť. Takže, koľko príležitostí v týchto dňoch využijete a vedome ovplyvníte to, ako komunikujete?

Autor: Peter Sasín,
NLP Akadémia, s.r.o.,
www.nlp-akademia.sk

Zaujímá vás ako „fungujeme“ a ako uvažujeme? Prečítajte si viac v článkoch na stránkach NLP Akadémie: www.nlp-akademia.sk. Čakajú na vás zaujímavé informácie o *Neuro-lingvistickom programovaní* (NLP).